

Deze punten zonder meer niet te aanvaarden is dwaling.

Daar zijn aanvaardbaar als voldoende verantwoord:

1. Maria had meer genade dan alle engelen en heiligen te zamen.

2. Maria heeft nooit de geneigdheid ten kwade gehad.

3. St. Jozef deed met Maria samen de gelofte van maagdelijkheid.

Deze punten zonder meer weigeren te aanvaarden is domheid.

In deze leer toont Rome haar sectarisch karakter.

Ofschoon zij zelf moet toestemmen, dat de Heilige Schrift ons niets leert van de Maria-verering, eischt zij op dit punt een blinde gehoorzaamheid. En daarmede eert zij Maria niet. 't Was Maria genoeg een plaats in te nemen in de gemeente, een eenvoudig kerklid te zijn, Rome plaatst haar boven de gemeente. 't Was Maria genoeg, de dienstmaagd des Heeren te zijn, Rome maakt van haar een Koningin des Hemels.

De Marialeer doet ons duidelijk zien, dat de satan zich verandert in een engel des lichts. Welke leer is schijnbaar liefelijker en aantrekkelijker dan de Marialeer? Welke vereering schijnt verheffender dan de vereering van de Moedermaagd? Is niet de naam van Maria een hefboom geweest voor duizenderlei actie? En toch, de glorie van Maria verduistert de glorie van onzen Heiland. Er is maar een éénige naam onder den Hemel gegeven, door welken wij moeten zalig worden, de naam van Jezus. Hand. 4:12. De zaligheid is in geen andere, ook niet in Maria.¹⁶⁾

N.

K. M.

16) Vgl. voor de Marialeer nog het hoofdstuk: Maria de Moeder van den Verlosser, in S. Klug, Het Katholieke Geloof, 1939, p. 237-247. Het is merkwaardig dat hier de Maria-leer zoo heel kort wordt behandeld.

UIT DE SCHRIFT

Stemmen uit de staatscreatuur.

Toen zond Amasia, de Priester te Beth-El, tot Jerobeam den Koning Israëls, zeggende: Amos heeft eene verbintenis tegen u gemaakt in het midden van het huis Israëls; het land zal alle zijne woorden niet kunnen verdragen;

want alsóó zegt Amos: Jerobeam zal door het zwaard sterven, en Israël zal voorzeker uit zijn land gevankelijk worden weggevoerd.

Daarna zeide Amasia tot Amos: Gij ziener, ga weg, vlied in het land Juda, en eet aldaar brood en profeteer aldaar;

maar te Beth-El zult gij voortaan niet meer profeteeren, want dat is des Konings belligdom en dat is het huis des koninkrijks.

Toen antwoordde Amos en zeide tot Amasia: Ik was geen Profeet en ik was niet eens Profeten zoon, maar ik was een ossenherder en las wilde vijgen af;

maar de Heere nam mij van achter de kudde, en de Heere zeide tot mij: Ga heen, profeteer tot mijn volk Israël.

Nu dan hoor des Heeren woord; gij zegt: Gij zult niet profeteeren tegen Israël, noch druppelen tegen het huis Israëls.

Daarom zegt de Heere alsóó: Uwe vrouw zal in de stad hoereeren, en uwe zonen en uwe dochteren zullen door het zwaard vallen, en uw land zal door het sneer uitgedeld worden; en gij zult in een ontrein land sterven, en Israël zal voorzeker uit zijn land gevankelijk worden weggevoerd. Amos 7:10-17.

Den naam „staatscreatuur” hebben we vaak gegeven aan de door Willem I aan de nederlandse kerk opgelegde bestuursinrichting.

Wij vreezen, dat thans het drijven van centralisatie-propagandisten ons links en rechts gaat afzetten met staatscreaturen. Voordat wij door de macht der met ons in oorlog zijnde mogendheid worden gedwongen, loopen zij, al of niet na een onderhoud met een niet nader verantwoordelijke secretaris-generaal, de één nerveus, de ander weloverwegend, allerlei bestuursinstanties af, zeggende: laat uw organisatie toch mee-centraliseeren, want anders vischt ge straks achter het (staats) net. Breng de jeugd onder staatsbemoeiing. Breng de pers, ook de kerkelijke, daaronder. Breng de vereenigingen eronder. Zoo willen zij ons murw maken, opdat de oorlogvoerende mogendheid straks kunne zeggen: het is al staatscreatuur wat ik zie; deze natie van slappelingen heeft zichzelf geruischloos klaargemaakt voor de gelijkschakeling: haar geschiede naar haar versuften wil...

Staatscreatuur: hier een weinig, daar een weinig, binnenkort overal.

Nu, Amos wist er óók al van. Er was in het tienstammennrijk, waar hij zijn profetische werkzaamheid verrichtte, een koning gekomen, een echt „verlicht despoel”, die veel van gelijkschakeling hield: ze was het groote machtsmiddel voor een alleenheerscher, die de theocratische gedachte misten. De man heette Jerobeam; hij had dat groote, lastige ding, dat kerk heette, ingeschakeld in den staat, de priesters staatsambtenaren gemaakt, dan werden ze vanzelf wel zoet, en de spits afgebeten van de pijlen der religie. Die waren elders zoo ongelooflijk scherp.

Religieuze autarkie!

Sedert dien was er een golf van afval heengegaan over het tienstammennrijk. En nu zendt de Heere tot het in zóóverre gelijkgeschakelde tienstammennrijk een man uit het nog niet gelijkgeschakelde tweestammennrijk. Die man is Amos, onze profet. Hij durft nog opponeeren tegen koningen, ook tegen zulke absolutistische als Jerobeam. Hij durft nog voor den tempel het recht vindiceeren om zelfstandig te spreken, ook al zouden de „princen” ertegen zijn.

Vandaar, dat Amos in conflict komt met de stroomannen der staatscreatuur. Daar hebl ge b.v. Zijne Eminentie Amasia. Eerste Rijks-Priester te Bethel. Een man „in bontjas”, zou iemand zeggen in 1940, maar bij de overheid van Samaria uiterst welkom, want hij is eerst Staatsambtenaar, en daarna Religieus Warenbezorger. Bisschop van de niet zoozeer „belijdende”, als wel „Nationale” Tien-Stammen-Rijkskerk. Rijksbisschop, heelemaal van en vóór het régime, moet u weten. Residentie heeft hij te Bethel: want daar heeft de Grondvester van het Rijk, Jerobeam I, den staatseerdienst ingesteld. En de huidige Jerobeam II volgt staag het spoor van zijnen grooten voorganger.

Maar nu is daar juist te Bethel die lastige tweestammen-hoerenprofeet Amos binnengekomen, en houdt daar redevoeringen tegen afval, en meer van zulke afreuzende thema's van Reactionairen. De man móét weg, liefst met een zoet lijntje; anders wordt het volk nog wakker, en volksinstincten kunnen lastig zijn. Daarom gaat er vanwege Rijksbisschop Amasia, Hoofd der Rijkskerk, en Leider van den Centralisatiedienst, afdeling Religie, een boodschap naar Jerobeam II: die dweper uit de Belijdeniskerk van het Tweestammennrijk wordt staatsgevaarlijk: zijn woorden zijn tegen onze Staatscreatuur gericht, en dus tegen den Staat; hij móet voor het Rijksgerecht gedaagd worden, want zulke kankeraars zijn even gevaarlijk als samenzwervers („verbintenis”, vs. 10, — samenzwering). Het land zal zijn woorden niet kunnen dragen: hij verstoort onze rijkseerheid en haar ideologie. Het is niet minder dan „hoogverraad” (prof. van Gelderen). Deze lastige volksmemmer heeft Jerobeam's ondergang voorspeld, aldus rapporteert de Rijksbisschop. Het was wel niet waar, want Amos had slechts den ondergang van Jerobeam's dynastie aangekondigd. Maar bij snel recht worden de aanklachten wel eens meer onauwkeurig geformuleerd. Ook heeft hij de deportatie der bevolking aangekondigd, die Amos. Hij breekt daarmee het moreel der burgerbevolking: men moet haar beschermen tegen die deprimeerende berichtgeving. Weg met den man; laat men van hooger hand hem het zwijgen opleggen.

Aldus Amasia: dat later alles precies zoo kwam als Amos heeft voorspeld, weten wij. Hij wilde het niet weten.

Naast deze officiële actie bij de Autoriteiten komt er nu een officieuze, beter gezegd: een semi-officiële, die particulier blijft. Dat is altijd makkelijk als men met lastige lui te doen heeft: ze weten dan nooit precies, waar ze aan toe zijn. Dat laatste is trouwens de bedoeling: onzekerheid in de bewegingen van uw tegenstander maakt hem murw. Zonder daarom de officiële beslissing van de Rijksregering zelf af te wachten, geeft Amasia, die immers met haar in verbinding staat, na korter of langer tijdsverloop (v. Gelderen) Amos een niet onduidelijken particulieren wenk: Amos moet er maar op rekenen, dat zijn zoogenaamde reformatiewerk tóch verboden wordt door de Autoriteiten, laat hem de wijsste partij kiezen, en zelf het oppositiebijltje er bij neerleggen. De heer Amasia neemt zelfs allures van Autoriteiten aan: te Bethel zult ge niet meer profeteeren: men heeft in uw optreden aanleiding gevonden tot een spreekverbod. Luister naar een goeden raad (de strenge man kan ook weer gemoedelijk zijn): neem de wijk naar het tweestammennrijk, waar ge trouwens thuis hoort, en zet dáár uw arbeid voort, eet dáár, judeesch profet, uw brood. Zoo luidt het advies. Profeten, die brood eten, — men kent de spreekwoordelijke uitdrukking. Amasia neemt eenvoudig aan, dat profeteeren een kwestie van broodwinning is; zoo redeneeren wel meer de menschen, die u waarschuwen, vooral niet tegen den stroom der vermeende of verwachte meerderheid op te roeien; anders zou men zichzelf maar „vernietigen”. Welnu, Amos, hier gaat de grond onder uw voeten branden, want hier is het een koninklijk heiligdom, een RIJKStempel (Van Gelderen), of STAATStempel (Ridderbos). U hebt in feite majesteitsschennis bedreven: dat ziet er kwaad voor u uit. Wat eenmaal in het staatsleven ingeschakeld is, wordt met den sterken arm daarin gehouden.

Maar Amos blijft het antwoord niet schuldig. Hij was van huis uit geen profet, en geen profeten-zoon, d.w.z. niet krachtens geboorte behorende tot het profetengilde (Ridderbos). Hij was geen lid van de Nationale Judeesche Corporatieve Profetenkamer, zooals al die betaalde, de staatsleiding almaar naar de oogen ziende valsche profeten het wél zijn in de Israëtelische... die huurlingen, die altijd zeggen, dat de staatsleiding gelijk heeft, en er „een bontjas”, en meer, mee verdienen, juist zij! Zijn herdersondrijf kan hem best onderhouden; „en staan hem niet, wanneer

hij van Juda's hoogland afdalt, de vruchten ten dienste van de sycomoren, welke de Sefela in menigte oplevert (1 Kon. 10:27?) (Van Gelderen). Neen, niet uit winstbejag, maar krachtens goddelijke roeping treedt Amos op. Zóó iemand laat zich niet intimideeren, om de wijk te nemen. Juist omgekeerd: hij valt aan. Maar dan met het zwaard van het Woord, dat hem zijn God weer geeft. Amasia is kwaad, omdat Amos tegen het syncretisme spreekt, d.w.z. tegen het vermengen van den dienst van Jahwe met dien der Baals, wat de profeten steeds „hoererij” genoemd hebben, een afhoereeren van den Heere! Maar Amasia's eigen vrouw zal straks letterlijk afhoereeren: de schande van het hoereeren zal men straks aan Movrouw van den Staatspriester waarnemen, en ieder zal er het zijne van denken. Het zal publiek zijn „in de stad”. Het kan een hoereeren uit a r m o e d e wezen, om (Ridderbos) in haar levensonderhoud te voorzien (als haar man is gedeporteerd naar het concentratiekamp in het buitenland, deeltende in de door Amos bedreigde straf over de geestelijke hoererij. Reeds dan is deze daad van wanhoop een bewijs van corruptie in de hoogste kringen. 't Kan ook nog anders wezen: „het is bij de innamen van steden wel voorgekomen, dat de vrouwen der overwonnenen zich maar al te gewillig toonden jegens de overwinnaars”, en aan „zoo iets” denkt prof. v. Gelderen hier. Het prestige van Amasia zal in elk geval wég zijn: want er was geen geestelijke weerstand meer bij wie de sneer likt van rijkskandelaars, zelfs al is het ten koste van het Woord des Heeren, en van de waarheid. Bij het naderend oordeel zal Amasia zijn kinderen verliezen. Zijn grondbezit valt in vijands handen dan, en wordt verkaveld en verknijpt. Hij heeft geen toekomst en geen erfrecht meer. En zelf wordt hij gedeporteerd. Hetzij bij de inneming van Samaria, hetzij bij de deportatie van een deel van het volk onder Tiglath-Pileser (Ridderbos), hetzij op nog anderen tijd is deze profete vervuld aan Amasia, den profetenjager... uit winstbejag, uit staatsoverweging allicht ook, in elk geval uit den geest van corruptie, die altijd in het syncretisme werkt, en in den oogendienst, die ook de religie uittevert aan staatsgeweld.

Parallellen, parallellen, denkt iemand.

Ja, zeker, ze zijn er: de wereld staat altijd voor dezelfde conflicten, en het is zeer goed, dat te weten.

Maar parallelkunst grijpt den zin niet. Hier is de worsteling van Judea (tweestammennrijk) tegen Israël (tienstammennrijk). Minder slordig uitgedrukt: van de orthodoxie, die in „belijdend” Judea (met Jeruzalem) nog langer stand gehouden had, en in Amos een naar buiten tredend getuige had ontvangen, tegen het staatsabsolutisme en syncretisme van Israël. Van het ware heiligdom, waar de belofte van Messias aan gegeven was, tegen het valsche van Bethel (en Dan), het staatscreatuur van Jerobeam I.

En nu wordt het conflict Amasia—Amos een conflict van Antichrist tegen Christus. Christus wil komen uit het onvervalschte Israël, d.w.z. uit dat Abrahamszaad, dat „naar den Geest” geboren is, uit het overblijfsel-der-verkiezing. Uit het volk, dat zich het hart door Amos laat besnijden. Dat volk heeft deze Amasia vergiftigd, en verbasterd; toen hij het Woord liet wijken heeft hij met al zijn pochen op Abraham's „ras” venijn gespoten in zijn aderen. En nauwelijks komt de tegenslag, en grijpt een buitenlandse macht zijn ras naar de keel, of de weerstand is weg; de innerlijke corruptie treedt aan den dag; in een schandaal eindigt de geschiedenis van de first lady van Bethel. Jahwe gebruikt dat schandaal bij voorbaat als symbool; zóó hoereert in dit Rijk mijn bruid, het volk, af van zijn God, haar Man, — denk aan de vrouw van Hosea, denk aan de vrouw, meleen, van Lot.

Familiegeschiedenis. — maar dan tevens staats- en kerk-geschiedenis. Waarom mócht Jerobeam den priesterdienst niet inschakelen in de staats-machinerie? Omdat, zooals men te Jeruzalem nog wel weet (al is ook daar straks het syncretisme ingedrongen), omdat Jahwe wil, dat de ambten van profet, priester, koning, niet in één man zijn vereenigd. Ze worden één in Christus; maar die zal dan ook, belast met dit drievoudig ambtsgezag, drievoudig dienaar zijn: knecht, in slavengestalte, die zijn leven geeft, niet één, die dat van anderen neemt. Om Hem af te beelden, moet in Abraham's volk de profet geen priester, de priester geen koning zijn: wie als Saut, dan wel Uzzia toch dien kant uitgaat, wordt met een nederlaag, dan wel met melaatschheid gestraft. De verwerping van de gelijkschakelingsmethode onder Israël—Juda was van 's Heeren wege een openhouden van de baan voor Christus, den Theocratischen Priester-Koning-Profeet. Op dat zou blijken, dat alle gezag heeft te dienen, wil het zegenen; dat de heerschappij van 't Woord zich niet laat verdoezelen, maar vrij ook tot de staatsmacht komt; en opdat de kerk zou weten, dat haar theocratische Koning haar Archee, haar Leider is, ook al zijn de mandamenten der princen nóg zoo daartegen.

In dit licht bezien we ook heden ons bezet gebied. En bidden voor ons koningshuis, opdat het aan de kerk een stil en gerust leven moge

kunne
opdat
corrup
ren ar
ban, d
bidder
zaken.
felenz
Over

mmmm
K

„OP

Onde
brochur
dr Col
deze br
klapper

Reed
doet ge
zijn ha
ons vo
warring
of part

Ook
gehoor
zich op
staats
Zoo
aan he
rustige

Wat
gesold
Men m
voegen
En dan
het bes
allerlei
model.
fascisti

Maar
hebben
Maar z
zweken
meisjes
sociali
en met
menige
forum

die nar
genoem
officiële
oorlog
van on
zullen
den Ch
schapp
dat ze
de wijk

De gr
ongere
behoor
kracht
schapp
ten. Wi
maar e
gen, te
zijn oo
het do
dat hij
ons „t
me vat
schreve
vástho
Maar e
de onli
geprop
dend, t
Werl

En t
en oor
we nie
ons va
recht
overwe
Want
neerl,
kende
Zeitung
zijn br
Londer
thans
op het
Het
Maar
logarec
waard
overhe
Bij l
voor e